

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
ввечері

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордер і чек треба внаесу-
вати на адресу „СВОБОДА“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу -- "СВОБОДА" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК ХІХІV. ДЖЕРСИ СІТІ, Н. ДЖ., четвер 2-го падолиста 1916. Ч. 132. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, November 2, 1916. No. 132.

„ДАЙТШЛЯНД“ ЗНОВА В АМЕРИЦІ.

Нова битва в Галичині на лінії Галич-Бережани.

Румуни втратили в Семигороді поперх 10.000 в полонених і 37 гармат.

ЗА ЧОТИРИ МІСЯЦІ НАСТУПУ У ФРАНЦІЇ АНГЛІЙЦІ ВТРАТИЛИ 414.000 ЛЮДИЙ.

НА МОРИ:

НЮ-ДОНДОН, КЮНН., 1. падолиста. — **НІМЕЦЬКИЙ ПІДВОДНИЙ КОРАБЕЛЬ „ДАЙТШЛЯНД“ ПРИБУВ НИНІ РАНО ДО ПРИСТАНИ В НЮ-ДОНДОН.**

Капітан Кеніг заявив, що вийшов з Бремена дня 10. жовтня і перебув до року без ніяких надзвичайних випадків. Ціла залога складається з 25 людей.

Корабель „Дайтшлянд“ привіз великий набір різних хемічних матеріалів. Вже вчора популудни паувава на доках товариства „Форвардінг Но.“ великий рух. Пізно ввечерю відплили з доків 4 шпори моторові лодки на стрічу корабель.

Перший раз прибув корабель „Дайтшлянд“ до Балтімор, Мд., дня 9. циня.

НІМЕЦЬКА ЛОДКА „U-53“ ПОВЕР-НУЛА ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 1. падолиста. — Урядовий звіт подас, що німецька підводна лодка „U-53“, котра недалеко берегів Заульч-іх Дернава затопила кілька кораблів, повернула щасливо до німецької пристани.

Підводна лодка „U-53“ прибула під командування Ганса Розе дня 7. жовтня з німецької пристани Вільгельмсгаген до Нюпорт, Р. Ай. По тригодинним перебуванню в пристани лодка відплила. Сейчас сідуючого дня затопила вона около 8 кораблів. Від цього часу дотепер не будо про неї найменшої чутки. Були рішкі здогади. Одні припускали, що вона потонула через наїкане на неї ворожого корабля, інші знова, що лодка позістала десь при берегах Америки, маючи тайну стацію, де набирає средства поживи і о-паузу.

НІМЦІ ЗАТОПИЛИ КОРАБЕЛЬ „МАРИНА“, ПРИЧІМ ЗГІНУЛО ШІСТЬ АМЕРИКАНЦІВ.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — Американ-

ський консул з Нівінстава (в Англії) доносить, що підчас затоплення англійського корабля „Марина“ втратило життя шість Американив: 51 Американив втратувано.

Корабель „Марина“ виз транспорт коніи з Америки до Англії. Згадані Американив були завітаї на кораблі при догляді воїнів.

Корабель затоплено без попередньої острогої.

ВАШІНГТОН, 31. жовтня. — Президент Вілсон не зробить з нагоди затоплення корабля „Марина“ жалого кроку, доки не будуть змінені всі подробиці щодо затоплення корабля.

З німецької амбасаді заявляють, що сей випадок не дасть нового приводу до непорозумін між німецьким і американським правительством. Коли би показало ся, що капітан підводної лодки провинив ся, німецька адміраліяція його укарас.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

БЕЗУСПІШНІ НАПАДИ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСК НА ЗАХІД ВІД ЛУЦКА.

БЕРЛІН, 30. жовтня. — На боевм фронті на Волині російські війська перевели два сильні напади на захід від Луцка. Напади ударемнено. Москалі потерпіли знова тяжкі втрати.

Урядовий звіт німецького штабу звучить: „АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: На захід від Пустомит (на Волині) Москалі перенесли по довшим сильним остріянню масовий напад на наші становища. Небаром описані переваги наші ще другий напад на схід від Шельвова.

Обидва напади змаючи сильним огнем нашої артилерії і карабінів, Москалі, потерпівши тяжкі втрати, мусяли уступити назад.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: На тим фронті не зайшли ніякі зміни“.

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 30. жовтня. — Російський генеральний штаб доносить: „Воєне положене не улягло жадним змінам“.

ЗАОСТРЕНЕ ДЛЯ РОСІЙСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 31. жовтня. — Німецьке правительство зарядило рішкі заострення

для російських полонених і то на та довгий час, доки російське правительство не сповинить домагаїн правитель-ства німецького в справі ліпшого об-ходження з полоненими Німцями в Росії.

Німецьке правительство вже кілька разів ставило до російського правитель-ства домагаїн, щоби воно положило ко-лець страїшим відносинам, серед яких приходячи ся жити полоненим Німцям. З огляду на те, що реченце минуло, а російське правительство не дало відво-знаючої відповіді, заряджено заострення сувороти полоненим Москалям.

В тії цілі вибрано підофіцїрів з найліпших російських полків і приміче-но їх в однім таборі. В нм заведено дуже строгу дисциплїну і вони позістануть там так довго, доки російське правитель-ство не сповинить домагаїн німецького правительства.

НОВА БИТВА НА ЛІНІЇ ГАЛИЧ-БЕРЕЖАНИ.
БЕРЛІН, 31. жовтня. — Підчас колу російських війська на Волині і на півночі переводят безупішні масові напади, сонзні війська в Галичині зробили несподіваний наступ над Наратівною, здобуваючи кілька дуже важних позицій.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: Досьвіта російські війська по коротким бомбардова-ню пересели напад на наші становища в околиці Крашина над річкою Шароу. На-пад контував неприятели тяжкі жертви.“

„На північ і на захід від Берестечка (над Стиром) боротьба розвивається ся в нашу користь.“

„На східнім березі Наратїви (на північ від Галича) турецькі війська взяли присту-пом передї російські становища. Далше на поудне німецькі війська здобули важні горби на захід від Фалькенгау. Підчас того нападу поалили вони 4 ро-сійських офіцїрів і 170 салдатів та здобу-ли 9 машинних кріпів.“

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: На полудневій захід від Станиславова зусилля Москалів, щоби передотини нашу бодву ліпшо, були без успїху“.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

УСПІХИ ФАЛЬКЕНГАЙНА НА ПОДУНЕ ВІД ПРОСМІКА ЧЕРВОНОЇ ВЕЖІ. — 700 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 30. жовтня. — Війкеа Фалькенгайна зводять завазят боротьбу на полудневій збоци Семигородських Аалї. До більшої битви пришло в о-колиці просміка Червоної Вежі, в якій Румуни втратили поперх 700 людей в полонених.

В Добруджі війська Макевзена посувають ся далше наперед. Однак важніших змін на сім терені нема.

Урядовий звіт німецького генераль-ного штабу звучить:

„АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: В Карпатах, здовж румунсько-угорської границі, і в горах далше на поудне пладуть доші. То-му більші воєні операції синінен; лише в деяких місцях є чинні патрулі.“

„На полудневій схід від Червоної Вежі наші успїхи поширено через здобу-те цілого пасма гір, яких Румуни бороили з великою завзятістю. У вчерашній бо-ротьбі наші війська поалили 18 руму-нських офіцїрів і поперх 700 жовїнів.“

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: В північній Добруджі наші війська стерли ся з росій-ською кіннотою і піхотою“.

ФРАНЦУСЬКИЙ І РОСІЙСЬКИЙ ГЕ-НЕРАЛ НА ЧОЛІ РУМУНСЬКИХ ВІЙСК.

БЕРЛІН, 30. жовтня. — На підставі вісті, оголошеної у французькій заспа-ді, „Матен“, доносить зі Женев, що Французський генерал Бертолет зїстав іменованій головини командантом руму-нських війск. Його заступником і-меновано, як се доносить, „Бло де Парі“, російського генерала Бєлава.

АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА ПОЛОНІЛА ПОВЕРХ 10.000 РУМУНІВ І ЗДО-БУЛА 37 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 31. жовтня. — Здовж полудневої границі Семигороду на північ від Камполігана, в околиці Березан і в околиці Оршова, румунські війська пер-еводят сильні напади, щоби відкасити утрачені становища. Всі зусилля Ру-муни позістали без успїху.

Протого тритижневої офензиви армії Фалькенгайна, яка в тім часі зо-всім очистила Семигород з неприятели, полонено поперх 10.000 Румунів та здобуто 37 гармат і 47 машинних кріпів.

Здовж східної границі Семигороду і в Добруджі панус епоїкї.

Урядовий звіт німецького генераль-ного штабу доносить: „АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: На східній границі Семигороду панує спокої. „На полудневій границі Семигороду поміж густої імраки і синювїї боротьба триває далше. На північ від Кампо-

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 31. жовтня. — Росій-ський генеральний штаб доносить: „В напрямі Луцка, в околиці Пустомит і на поудне від Свинюхів наші війська пересрвали дотроти передроти і укрїпили ся в перших рядах ворожих окопів. Зусилля неприятели, щоби відкасити утрачені о-копи, були ударемнено.“

„В околиці Мечинова і Липівї доли-ної (на полудневій захід від Бережан) не-приятели по відновлїннї приготовлено пе-ревін шаний ряд нападів на наші станови-ща. Всі напади наші війська відбили.“

„Вчєра, около 4-тої години пополуадни, неприятели відновили знова напад. Нам у-дало ся ще на час стигнути скріпленя і відбити напад. В нашій рині поало ся кілька полонених.“

„На північ від Самітрянки через шлу-ніч відбувала ся боротьба при помочи румунських гранатів. Доперва над ранком бо-ротьба прихла“.

ВІДЗНАЧЕНЕ МАКЕНЗЕНА.

АМСТЕРДАМ, 31. жовтня. — Цсар Вільгельм, як се доносить урждова теле-грама з Берліна, переслад телеграфію поудку полемому маршалкови Ма-кензенови поудку за знамениті переве-дене воєних операцій в Добруджі і здобуте примістка Чернавода.

На спомин про подвиги побідного вождя німецький цсар видав розпоря-док, надати на західно-пруськьому пол-ковні піхоті н. 139 іма „Полевий марш-алок фон Макевзен“.

РОДИНА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ УТІЛА З БУНАРЕШТУ.

РИМ, 30. жовтня. — З Бунарешту доносить, що родина румунського короля перенесла ся до міста Ясів (недалеко російській границі). Також поперх 30 румунських політїв опустили Бунарешт і відїхали до Ясів.

Яко причину подас телеграма не-безпеку, яка грозить кожодї хвилї в Бу-карешті зі сторони ворожих літаків, ко-рї частю улядують напади на румун-ськї стації.

РОДИНА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ УТІЛА З БУНАРЕШТУ.

РИМ, 30. жовтня. — З Бунарешту доносить, що родина румунського короля перенесла ся до міста Ясів (недалеко російській границі). Також поперх 30 румунських політїв опустили Бунарешт і відїхали до Ясів.

Яко причину подас телеграма не-безпеку, яка грозить кожодї хвилї в Бу-карешті зі сторони ворожих літаків, ко-рї частю улядують напади на румун-ськї стації.

лових кріпів і великої кількості інших воєних матеріалів.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Воєне положене в Добруджі не змінало ся“.

ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ В ДОБРУДЖІ МОЖНА УВАЖАТИ ЗА ПОКІНЧЕНІ.

БЕРЛІН, 31. жовтня. — Війскові критики уважають воєні операції в Добруджі за покінчені. Виправді сама пів-нічна часть Добруджі (около 40 кіло-метрів) находит ся ще в руках румун-ських і російських війск, та багнєтний терен сеї околиці не дозволяє на пере-веденє воєних операцій на більшу скалю. Північну Добруджу перетинає однієюкї зелєничий шлях, який веде з Добрича через Меджидіє до Тульчи над Дунаєм.

У війскових кругах панує перемона-нє, що головна сила війск Макевзена переводит тепер нове угрупованє, аби розпочати новий наступ проти Румунїї.

АНГЛІЯ СТРАТИЛА ЗА ЧОТИРИ МІ-СЯЦІ 414.000 ЛЮДИЙ.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — Ніпні по-пулудни проголошено урядовий звіт про втрати англійських війск за місяць жо-втеня.

Урядовий звіт визнає втрати за новтєнь 107.093 в убитих, ранених і полонених.

З того числа припадає: на убитих 21.637 (1.034 офіцїрів і 20.603 жо-вїнів), на ранених 76.684 (2.588 офі-цїрів і 73.826 жовїнів) і на пропав-ших 8.712 (439 офіцїрів і 8.273 жо-вїнів).

Лїта втрат за місяць новтєнь під-несла загальне число втрат англійських війск за час від початку французько-англійської офензиви над рікою Сома на 414.202. Втрачи Англіяїтї вносить в останніх чотирох місяцях пересячно по 3.450 людей денно.

Втрачи Англіяїтї від 1. лїпня (то є від початку офензиви над Сомаю) представляють ся як слїдує: в місяці липня 59.675, серпня 127.945, вересня 119.549 і теңр в жовтні 107.083.

УРЯДОВЕ ПОТВЕРДЖЕНЄ ПРО СМЕРТЬ НІМЕЦЬКОГО ЛЕТУНА БЄЛЬКЕ.

БЕРЛІН, 30. жовтня. — Смерть ле-тунта Бєльке, славного німецького ле-тунта, який ще в день перед своєю сме-ртю (то є 27. жовтня) зиндив був 40-їм з ряду ворожий літаків, висидьля-жаль серед полку німецького варода.

Німецький кісар одержав вїстку про його смерть ажраз підчас сїднаня, до якого був присутній також Гіндебуер. Цсар був сильно зворушений, коли го-стїм подавав до відомо суму новтуну. Єще перед кількома днями цсар бачив ся з ним, будучи на західнім фронті.

Як се будучи урядова телеграма, на-пітан Бєльке улав Дня 28. жовтня че-рєз заударє його літана з другим на-землю. Небаром описані з причини від-несення: ушкодженє Бєльке: помер.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.
JOSEPH STETKIEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
United States: \$2.50 per year, \$1.25 per 6 months, \$1.00 per 4 months.
Foreign countries: \$3.25 per year, \$1.75 per 6 months, \$1.00 per 3 months.
Single copy 3 cents.

PEREPLATATA:
В Злучених Державах: на рік \$2.50, на шість місяців \$1.25, на чотири місяці \$1.00.
В інших частинах світу: на рік \$3.25, на шість місяців \$1.75, на чотири місяці \$1.00.
Подписки ціною 3 центи.

За кожною адресою платити \$5 н.д.

СВОБОДА
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі номери і члени треба відправляти на адресу "Свободи".
При всякому замовленні належить додати монети або чек.

Ціако телефону 498 Jersey City.

За всі оточення помічати "Свободу" редакції в Відході. — Українська не закривати са.

Короткозорість Злучених Держав.

Весь золотий запас Європи приходить до Злучених Держав яко належність за машинами до убиваючих людей, за пожари і уради для жовнів. Але Європа шле Злученим Державам золотий і риночасок, думає, як його навад відібрати.

З Європи приходить тут сотні мільйонів золота. Приходить свого золота так багато, що американські банкіри мають справдний клопіт.

Банкіри скреготали колієс зубами, бо багато золота відходило, а темер ще гірше скреготув зубами, бо багато золота прибуло. Однак с нади, що се золотого довог тут не полежає.

Злучені Держави ведуть взагалі вільну торговлю, яка булаб їх зниццала, як би не вийшла була війна, що перервала наплив європейських товарів до нашого нового краю. А коли коєнь війни захопити Злучені Держави на становищі вільної торгівлі, тоді засоби нагромадженого тут золота дуже швидко розтоплять ся.

Міжним Європа в заміну за золото, яке вона шле до Злучених Держав, жертвує їм темер бонди, які кілька літ перед тим уважали ся дуже цінним набутокком.

Держави, які могли випожицати гроші на 2½%, платити темер 6% — а ніхто не знає, як відкопці платити вони приватним капіталістам.

Ті, що купують док за тих бондів, дістануть до гроші назад, а купуючі інші бонди не дістануть своїх грошей.

Ті, що купують бонди французькі, будуть правдоподібно мати свої гроші назад, а ті, що купують приміром бонди російські, можуть відій раз на все поприцати ся зі своїми гроши.

Колі Злучені Держави вложили в мудрий спосіб, або хотять темер вложити дещо з надлишки призаборних мільйонів золота у відповідні підприємства, то се було би знаменитого рично для свого краю.

Але Англії, розуміючи ся на справах всякого роду торгівлі і промислу,

переводять тутешні фінансові операції через найбільших банкірів.

Весь свій чудовий, новий заграничний інтерес, який мають Злучені Держави, скінчить ся наголо із закінченням війни.

Так завані американський великий добробут подигає на проданою матеріялом, яких ухвасть ся до вбиваючих людей.

Своїм промислом, фінансами і добором державним порядком Злучені Держави могли би сотворити світову торговлю, котра не повинна би скінчитися за покінченням війни.

Як би Злучені Держави вложили в Подулеву Америку яких 50 до 100 мільйонів, як се робили Німці, а темер дуже хитро роблять Англії; як би най новий край послала свої виробі до Подулевої Америки, купував тамешні товари і завіз між обома американськими континентами триовали промисл і торговлю — то тоді ми мали би цюсь певного, що могло би перетирати війни.

Однак Американці загортали "легкі гроші", а в тім домогалися ні Англія. А Англія продавала свою торговлю за Подулеву Америку і з іншими частями світа. Англія купувала від Злучених Держав весь за високу ціну, а відродувала своїм старим "коєстумерам" в чужих краях по уміркованій ціні, щоб лише вести торговлю. Вона добре дбас, щоб її дострий прирветь "Вуйко Сем" (Злучені Держави) не заступити її дороги в котрісьде торговлі і не вваз себе торговлі до себе.

Пому (Вуйко Семови) дано дозвіл продавати стрільний порохо, динаміт і ріжкого роду убої машини. Пому платять шемно малі суми за іго бабавну і шемно, що способом кривдять іго власний нарід і точать живу кров з чужани.

Але "Вуйко Семови" не дозволяють зайти ся якимось новим інтересом, що міг би пережити війну. "Вуйко Сем" ма дуже слабкий голос у світовій політиці.

вляки інструкції французьких і японських офіцерів, які були в засти командантами батерій. Однак наша артилерія має перевагу.

Через якісь час Москалі мали більше амуніції ніж давніше. Однак темер їх магазини зістали знова випорожені, а сировадкувані амуніції дорогою через Архангельськ маже небаром переїхати через леді.

Кореспондент запитав Гіндебургга, чи після його гадки достаче рішене війни лише на сході с можливе. Гіндебургг заявив отусь:

"Люди муєть бути дуже несвідомі се справи, коли говорять такі дурниці. Велику кривду робить за командантами, коли говорять ся, що він поступас шіла якоїсь програми. Безперечно, що команданти мас у своїй голові загальний воєний план, але про якусь стау і готову програму не може бути і бєсід; в тім випадку можна би говорити хіба про одну програму: віднести перемогу. Однак де і в який спосіб він побідить, се треба рішати в даній хвилі і на підставі безстанно змінюючих ся подій. Тому про остаточне рішене можна говорити на заході таксако як на сході."

Гіндебургг звернув оціла свою увагу на терен війни на західним фронті. Між іншим говорив він отусь:

"Все те, що ви чули про скорочуванє нашого босого фронту на заході (у Франції), с зовсім пусте і безпідставне. Ми ніколи про се навіть не думали, Чомуж ми мали би се робити? Наш босовий фронт на заході с сильний як скала. І коли неприятели удасть ся тут і там при величезним маршовано амуніції зістати дещо терену, то се ма найменшого значія. Неприятель ні-

коли не буде всім переломити нашого босого фронту. Щоб переломити наш фронт, неприятели муєть би через 30 років бєс перестанку переводити налади, приймаючи, що має би до розпорядження коєчну силку військ."

"Французькі війська виявили сильну витривалість, але вони при темерній методі веденя війни поносять страшні жертви. Вся їх витривалість і хоробрість не приносить хісна. Заки приде коєнь, Французі не стає."

"Французький нарід буде муєть приписати своє нещасте Англії. Коли Англіїт найбільшою весні зажакоуть від Французів се одної такої офіцери, яка була сею року, тоді Франція буде муєть пожертвувати речиту своїх, до військової служби спосібних людей, а військово втратити ціла свою народну силку."

"Про Англіїт можна хіба те сказати, що і в тій війні їх дана тактика не уважала зміни. Великих військових стратегів Англія не була вельї поставити на поди битви."

"Воєне положене в Семігороді с такою знаменіє. Румунські війска на всіх фронтах утїпають і день обрахунку стоїть перед дверми. Їх позивав вступлене Румунї до війни з великою радостю, бо в сей спосіб скінчила ся безстанна боротьба в окопах."

З великим задоволенем оповідав Гіндебургг про гостину турецького міністра війни, Енвера Паша, якого він уважає за чесного, щирого і хороброго жовіра. Таксако з великим поважанем висловив ся Гіндебургг про болгарського короля і про австрійського наслідника престоло.

З біжучої хвилі.

На айрський віду в Нью Йорку виступала сими димми Нора Коннолли, дочка звісного провідника айрських пошти в Дублін, Джеймса Коннолли, якого розстріляли Англіїт по здавленю величезного повстанія.

Говорачи про останну стрічу зі своїм увяженим батьком, Нора Коннолли сказала між іншим отсі слова: "І думала, що вони захивають воєні рудові, але не тратити-муть пораненого чоловіка, але коли батько заявив мені, що вони підібрали його в ліжку, аби перевести на він несимий суд, я зробила, що весь пропало. Батько сказав до мене:

"Се був гарний, чистий, славний біл. Я вмираю, але тішу ся, що дожив побачити розсвіт".

Пашна Коннолли говорила багато про героїстич айрських жінок і дівчат. "Юдїні" Англіїт посадили всі арештовані жєнщини в одній келї, якої вікна виходили на те повідрє, де відбувала ся масова екекція над полоненими ірландськими патріотами. Жінки, що були понад міру занекоєні долею своїх арештованих мужів і братів, чули виразно кожного ранку при сході сонця гук стріль, які виправляли на другий світ зненавиджених Англіїцями "ворохобників".

Взагалі молода айрська референтка оповідала своїм слухачам цікаві ричи, які нагадують нам дуже живо беззаставна й варварства російського уряду, які так жарно малює в своїх "своєрських спогадках" п. Гр. Семешко. Видно, що англійський уряд навчав ся вже дещо від чорностонної Росії, з якою темер тісно злучив ся і бореть ся враз з нею о "визволенє угнетених народів".

Берлін (бездр. телеграфом через Сейвль, Л. Ай.). 30. жовтня. — "Воєне положене с для нас незвичайно корисне, а також і в будучности таким-сиаком воно позістане", — заявив шеф німецького генерального штабу, Гіндебургг.

Отсими словами розпочав Гіндебургг свій огляд про воєне положене на ріжких теренах війни в часі гостини австрійського кореспондента віденської часописи "Нас Фрас Прессе". Підчас сей розмови в головної кватіри Гіндебургга був присутній також ген. Людendorff, шеф канцелярії генерального штабу.

Се перший раз лучило ся в темерішній війні, що головний командент німецьких війск висказав ся публично про воєне положене і намір на будучність. Гіндебургг зовсім ясно заявив, що лише рішачока перемога може принести закінченє війни.

На питанє кореспондента, як довог це війна може потривати, Гіндебургг сказав: "Се залежить вичлючно від нашої волю. Прощаста не маюєт надної варости підчас війни. Я довог віна триває, то найліпше на прощаста не звертати ніякої уваги. Однак моєля, що 1917 рік може принести битви, які рішачь війну. Але, як сказано, я се го не знаю і ніхто другого єго знати не може. Я знаю лише те, що ми в сій війні видаємо до кінця і будемо боєні, якши не западе остаточне рішенє."

Генерал Людendorff додав притім отсі слова: "Ми зовсім не думаємо про закінченє війни, але про дальше веденє війни, як се наглядно можна бачити з поступоюваня командентів наших союзних війск."

Кореспондент підніє, що в Австро-Угорщині нарід має повне довірє додо успішного переведеня війни, але помимо того дасть ся замітити загальне бажанє, щобі положили коєнь проливови крови.

На се відповів Гіндебургг: "Сего бажанє ми всі. Я вповні се розумію і спічаємо враз з народом. Народи Австро-Угорщини сповновали дотепер знаменито свій обовозок, але треба ще більше працювати, щобі часом вєне принесени жертви не були складані на жертвеннику вітчизни на дармо."

Тут додав ген. Людendorff отсі слова: "Скажіть своїм приятелям в Австрії,

що с лише одо однокое успішне средство, щобі війну закінчити, а ним с переведенє сильної постанови: довести боротьбу до рішачої перемоги. Коєждий жовірі і коєжда приватна особа муєть злучити ся разом для осягненя сеї остатної цілі, маючи переконанє, що жадна інща дорога не доведе до мира, лише війна."

"Сама амуніція не означає се всего, не гранати, але мораль війск с рішачоим чинником. А дисципліна (карність) німецьких і австрійсько-угорських війск стоїть висше ніж у війсках всіх воєнів."

"Безперечно, амуніція мас у війні велике значіє, але карність с на події битви першим успівєм. Се с незбита правда. Але карність полігас на основнім вихованю коєждого поодинокого жовіра."

На питанє, чи се можливе, щобі якісь рішачоий удар міг принести коєнь війни, Гіндебургг заявив:

"Безперечно моєляє; впрочім хід дальших подій се поканає. Але я всеотусь на тім, аби не бавити ся в прощаста."

Кореспондент запитав Гіндебургга, чи на його поділ сила російських війск с виперена. На се відповів Гіндебургг отсими словами:

"Російські війска вважуют на те, що їх сила с нині вже вичерпана, а головну вину за те поносять команданти російських армії. Однак нема надного сумнію, що Москалі с всім кинути нові маси на поле битви. Але се не робити резерв. Бо і ми маємо людий достатком. Німецьчина мас значний надмір резерв, а Австро-Угорщина зовсім не с вичерпана. Впрочім ми ніколи не лягали ся чисельної переваги неприятели; ми не знаємо чисельної переваги."

Генерал Людendorff додав до слів Гіндебургга:

"Чисельна перевага гротить небезпекую найбільше один гротієнь. Хто уповас у війні на щастє, сей програс. Сильна воля рішас висла. У війні сліпого щастя немай."

"Нові російські війска с так добрі і так зай, як були попередні війска. Головна прикмета російського жовіра — се сліпий послух. Під військовим оглядом не робить він жадного поступу. Лише російська артилерія дещо ліпша за-

СКЛАД АРМІЇ СОЮЗНИКІВ В МАКЕДОНИЇ ДУЖЕ ЛИХИЙ.

Німецька часопис "Вєрлінер Тагеблїт" оглоєдала зміст листу, писаного генералом Сарєм до одного із своїх приятелів в Парижі. Генерал Сарєй с головним командентом війск всіх союзних держав, які стоять доваг гротієні Греції проти армії Болгарії. Армія союзників складаєт ся з Англіїт, (з ріжких колоній Англії) Французів, Москалів, Італійців, Португальців, Сербів, Черногорців, Албанців і Македонців.

У своїм листі генерал Сарєй оповідає про склад своєї армії і подає причини, заляди яких він був приневолений перестати дальший наступ проти Болгарії.

Генерал Сарєй пише:

"Ніхто не знає, кілька жовірів згинуло на ріжні терени, а кілька темер ще находити ся по пінталіях і зарєвках. Ти не повірив би, колиб я Тої подяк чєло."

"Головною підставою с якість жовірів, котрі входять в склад моєї армії. Такої авяльстонської вежі з тільки народами і язиками єсть не бавити чєло ніколи, хіба може за часів Кеєрса. Кібї ті війска хоч під військовим оглядом було до чогось придатні! Кажі Тої, що я рад до проміняв би цілу свою темерішу армію за одну третю часті її, коли би вона складала ся з таких героїв, як ті, що борють ся над Сомаю або під Верденом. Се поєненє повинно Тої вистарити."

"Союзні держави пописляли мені шемноне своїх армії. Винашми мале чєло случаев хоробрости, вєт наші білі і чорні війска с дуже ліхої сорти. Найгірше єстьме — се білі і чорні жовіри з Англії, а перелієсь з Нової Зеландії і Австралії, а яких велика частіє походить з родни алоцинів, котрих там Англія до 1866 р. заслашала."

"Уяви собі, як муєть виглядати карність між такими драбми, які уважають себе за "своєбідних Англіїт" і роблять те, що їм подобаєт ся."

"Маю також трохи Москалів, котрим теже здаєт ся, що можуть робити те, що самі хочуть. Коєд російська армія с яка бореть ся в Росії, не складаєт ся з ліпшого матеріялу, то дієсно треба з Росіянами спичувати."

"Вільність Італійців, котрі становають часті моєї армії, с боєгуд, що втіпають з полд битви, скоро лише Болгарії побачать. Часто чуєт ся ся, що чисельно сильніший відділ Італійців улягають слабшому неприятели. Бачи, як і також і Португальців. Вєк сїмий їх вигляд не богадо ворожить про їх варієтє."

"Однокое мої хоробрі війска — се жовіри сербські, які стоять на лівїм крилі нашої армії. Частю лучило ся, що Сербі навіть в боротлі з переважуючою силкою неприятели відносили успіхи. На жаль, їх дуже мало. Се лише отакико колїєсь гордої армії, якої хоробрість приляди німецькі і австрійські команданти"

Висше наведений лист с цікавий тим, що кидас дещо світла на воєне положене в Македонії. Показало ся мені, що армія союзників не була в спроможі перестати офіцери против Болгарії своїми власними силами, хоч її сила оціновали на 600,000 до 700,000 чоловік. Навіть наступ єї армії в тім часі, коли Румунія вступила до війни проти Болгарії, показав ся без успіху. Тому авяльстонське правительство робило вєт можливі заходи, щобі позискати Грецію, а коли се не вдало ся, то навіть поточєні про наступ в Македонії вряхити.

В сїм листі містять ся перший раз загда про чинну участь у війні війск португальських.

Марко Скритині.

СПИ. КОХАНА НІВО.
(Навільї переписав за Марією Коєршицкою).

Тихо спи, кохана ниво,
Спи, азєний гаю;
Хто спляє на нас око,
Той коєне з жалю.

Тихо спи у глухїм полі
Побіляї кости;
Зруйнована ваша хата
Ворота і мости.

З господарства ані іскри!
Стрїха спонєла,
Обори розваєли,
Радєсть заміня.

Скаля вогор вашу землю,
Зневажи порогі,
Розніс вїтер добро ваше
На ростай дороги.

Розніс вїтер добро ваше,
Святу волю долю
І постів полин-горе
По золотім поє.

Лїт минають, переходять...
Доле наша, доле,
Дуки бурляють, укресли
Наше рїчне поле.

Знає добро земля-мати,
Знає і моєга,
Чому вас так, на сон вїчний,
Тихо схороня...

Знають про се буїні вїтри,
Знають білі роси,
Знає серце материнське,
Дівочі коси...

Тихо спи у глухїм полі,
Побіляї кости;
Зруйнована ваша хата,
Ворота і мости...

Тихо спи, кохана ниво,
Спи азєний гаю;
Хто спляє на нас око,
Той коєне з жалю...

ВОЄНЕ ПОЛОЖЕНЕ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ ЗОВСІМ КОРИСНЕ.

Телеграма з Риму (з дня 26. жовтня) доносить:

Колі Німці завоюють Румунію, то дод розпочнеть велику кампанію проти Італії — так думають тут воєні критики, висказуючи свої гадки публично. Цілює ся кампанія і привезити Італію до окремого мира.

Бєрнський (Бєрно — столиця Швайцарії) кореспондент сказав "дєс Националь" телеграфувати, що в Бєрні і Відні пороблено вже плани до великого і згідного нападу на Італію, і що для той цілі збирають ся вже матеріял. Війскові групи будуть складати ся з Німців, Австро-Угорчан, Болгарів і Турків. Німецьчина достаче все артилерію і головну частину інших потрібних засобів.

Одною головною армією доводити-ме Фалькенгаї, а другою наслідник австрійського престоло, архієвкс Карло.

Подробніє сї кампанії виробляє Гіндебургг, шеф німецького генерального штабу.

Ціє сї телеграмми видно, що Італія в немалім страху — боїть ся той дої, яка стрїнула Бєльгію, Сєрбію і Черногорю, а темер ще ї мабуть Румунію. Така телеграма може мати ще й иншу ціл: приволодити Англію, щобі потрєся більше ніж досє воєно кипієнє, бо без англійських грошей не тільки Італія, але і інші союзники Англії не маюєт великої практичної варості.

ЧИТАЄТЬ "СВОБОДУ" І ПРИЄДУЮТЬ ТІ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Берлін (бездр. телеграфом через Сейвль, Л. Ай.). 30. жовтня. — "Воєне положене с для нас незвичайно корисне, а також і в будучности таким-сиаком воно позістане", — заявив шеф німецького генерального штабу, Гіндебургг.

Отсими словами розпочав Гіндебургг свій огляд про воєне положене на ріжких теренах війни в часі гостини австрійського кореспондента віденської часописи "Нас Фрас Прессе". Підчас сей розмови в головної кватіри Гіндебургга був присутній також ген. Людendorff, шеф канцелярії генерального штабу.

Се перший раз лучило ся в темерішній війні, що головний командент німецьких війск висказав ся публично про воєне положене і намір на будучність. Гіндебургг зовсім ясно заявив, що лише рішачока перемога може принести закінченє війни.

На питанє кореспондента, як довог це війна може потривати, Гіндебургг сказав: "Се залежить вичлючно від нашої волю. Прощаста не маюєт надної варости підчас війни. Я довог віна триває, то найліпше на прощаста не звертати ніякої уваги. Однак моєля, що 1917 рік може принести битви, які рішачь війну. Але, як сказано, я се го не знаю і ніхто другого єго знати не може. Я знаю лише те, що ми в сій війні видаємо до кінця і будемо боєні, якши не западе остаточне рішенє."

Генерал Людendorff додав притім отсі слова: "Ми зовсім не думаємо про закінченє війни, але про дальше веденє війни, як се наглядно можна бачити з поступоюваня командентів наших союзних війск."

Кореспондент підніє, що в Австро-Угорщині нарід має повне довірє додо успішного переведеня війни, але помимо того дасть ся замітити загальне бажанє, щобі положили коєнь проливови крови.

На се відповів Гіндебургг: "Сего бажанє ми всі. Я вповні се розумію і спічаємо враз з народом. Народи Австро-Угорщини сповновали дотепер знаменито свій обовозок, але треба ще більше працювати, щобі часом вєне принесени жертви не були складані на жертвеннику вітчизни на дармо."

Тут додав ген. Людendorff отсі слова: "Скажіть своїм приятелям в Австрії,

що с лише одо однокое успішне средство, щобі війну закінчити, а ним с переведенє сильної постанови: довести боротьбу до рішачої перемоги. Коєждий жовірі і коєжда приватна особа муєть злучити ся разом для осягненя сеї остатної цілі, маючи переконанє, що жадна інща дорога не доведе до мира, лише війна."

"Сама амуніція не означає се всего, не гранати, але мораль війск с рішачоим чинником. А дисципліна (карність) німецьких і австрійсько-угорських війск стоїть висше ніж у війсках всіх воєнів."

"Безперечно, амуніція мас у війні велике значіє, але карність с на події битви першим успівєм. Се с незбита правда. Але карність полігас на основнім вихованю коєждого поодинокого жовіра."

На питанє, чи се можливе, щобі якісь рішачоий удар міг принести коєнь війни, Гіндебургг заявив:

"Безперечно моєляє; впрочім хід дальших подій се поканає. Але я всеотусь на тім, аби не бавити ся в прощаста."

Кореспондент запитав Гіндебургга, чи на його поділ сила російських війск с виперена. На се відповів Гіндебургг отсими словами:

"Російські війска вважуют на те, що їх сила с нині вже вичерпана, а головну вину за те поносять команданти російських армії. Однак нема надного сумнію, що Москалі с всім кинути нові маси на поле битви. Але се не робити резерв. Бо і ми маємо людий достатком. Німецьчина мас значний надмір резерв, а Австро-Угорщина зовсім не с вичерпана. Впрочім ми ніколи не лягали ся чисельної переваги неприятели; ми не знаємо чисельної переваги."

Генерал Людendorff додав до слів Гіндебургга:

"Чисельна перевага гротить небезпекую найбільше один гротієнь. Хто уповас у війні на щастє, сей програс. Сильна воля рішас висла. У війні сліпого щастя немай."

"Нові російські війска с так добрі і так зай, як були попередні війска. Головна прикмета російського жовіра — се сліпий послух. Під військовим оглядом не робить він жадного поступу. Лише російська артилерія дещо ліпша за-

Тихо спи, кохана ниво,
Спи, азєний гаю;
Хто спляє на нас око,
Той коєне з жалю.

Тихо спи у глухїм полі
Побіляї кости;
Зруйнована ваша хата
Ворота і мости.

З господарства ані іскри!
Стрїха спонєла,
Обори розваєли,
Радєсть заміня.

Скаля вогор вашу землю,
Зневажи порогі,
Розніс вїтер добро ваше
На ростай дороги.

Розніс вїтер добро ваше,
Святу волю долю
І постів полин-горе
По золотім поє.

Лїт минають, переходять...
Доле наша, доле,
Дуки бурляють, укресли
Наше рїчне поле.

Знає добро земля-мати,
Знає і моєга,
Чому вас так, на сон вїчний,
Тихо схороня...

Знають про се буїні вїтри,
Знають білі роси,
Знає серце материнське,
Дівочі коси...

Тихо спи у глухїм полі,
Побіляї кости;
Зруйнована ваша хата,
Ворота і мости...

Тихо спи, кохана ниво,
Спи азєний гаю;
Хто спляє на нас око,
Той коєне з жалю...

В МІСЯЦІ ВЕРЕСНІ, ЖОВТНІ І ПОДІЛІСТІ Б. Р. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПРИЙМАЄ НОВИХ ЧЛЕНІВ І НОВІ ВІДІЛІ ЗА ПОЛОВИНИ ВСТУПНОГО.

ОРГАНІЗАТОРАМ УДІЛЯЄТЬ СЯ ВІДПОВІДНО ЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ. — ПО ВСІЙ ІНФОРМАЦІЇ В СПРАВАХ У. П. СОЮЗА НАЛЕЖИТЬ ПИСАТИ НА АДРЕСУ: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

